

Tisková zpráva

Pedagogové a odborníci k novele vyhlášky o inkluzi: Ministerstvo má jiné možnosti, jak zefektivnit systém, než škrtnat podporu nejzranitelnějších

Praha, 22.9.2020 - Navrhované změny v poskytování podpůrných opatření žákům se speciálními vzdělávacími potřebami na dnešním setkání s novináři odsoudili zástupci profesních asociací pracovníků školských poradenských zařízení, pedagogických pracovníků, rodičů i dalších odborníků na vzdělávání. Představili naopak několik konkrétních kroků, které by mohly přispět k dobrému zavádění inkluze v českých školách.

Setkání bylo svoláno v reakci na navrženou **novelu vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných**, kterou ministerstvo školství v minulém týdnu bez předchozích konzultací s odbornou veřejností vložilo do připomínkového řízení a která dle zúčastněných a mnoha dalších organizací působících ve vzdělávání obsahuje řadu kontroverzních návrhů.

„Ministerstvo školství v současné mimořádné a nejisté době namísto kvalitního vedení, stabilizace situace a podpory škol, přichází s návrhem, který zásadně omezuje podporu pro vzdělávání těch nejzranitelnějších dětí – dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Tyto změny by měly negativní dopady nejen na ně a jejich rodiny, ale i na pedagogy, kteří je v praxi vzdělávají, spolužáky a společné vzdělávání jako takové,“ uvedla **Klára Laurenčíková**, předsedkyně České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání (COSIV).

„Je nepřijatelné, abychom se po několikaletém obrovském úsilí tisíců odborníků, ředitelů, učitelů a asistentů pedagogů vrátili v oblasti podpory dětí se speciálními vzdělávacími potřebami de facto o čtyři roky nazpátek. Máme navíc za to, že vyhláška je v této podobě i diskriminační a protiprávní. Jde proti současnému znění školského zákona, který zaručuje všem dětem se speciálními vzdělávacími potřebami nárok na potřebná podpůrná opatření,“ upozorňuje **Lenka Hečková**, legislativní expertka České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání (COSIV). Naráží tím na nejkontroverznější změny v návrhu novely vyhlášky. O podporu asistenta pedagoga by například měli přijít děti s tělesným postižením, specifickými poruchami učení, vadami řeči, chronickým či duševním onemocněním, ale i děti s odlišným mateřským jazykem či děti sociálně znevýhodněné. Školy také mají přijít o finance na nejčastěji využívané podpůrné opatření - pedagogickou intervenci. Nově o jejím poskytnutí mají rozhodovat školy samy a také ji samy platit, respektive se má vejít učitelům do jejich stávajících úvazků. O pravidelné doučování nebo další formy pedagogické intervence by tak mohly přijít tisíce dětí. *“Asistentka pedagoga s učitelkou jsou v naší škole tandem, který přináší dětem možnost učit se svým tempem a být tak ve škole úspěšné. Bez nich by nebylo možné diferencovat výuku podle potenciálu a schopností dětí. Bez nich by některé děti byly úplně ztracené, opakovaně neúspěšné, demotivované a potom i našťvané na celý svět. A to snad nechceme, protože to pak budou vracet nám všem,“* říká **Karin Marques**, ředitelka ZŠ Brigádníků v Praze 10.

Účastníci setkání se negativně vyhradili i proti postupu ministerstva při přípravě novely této vyhlášky. Zásadní systémová změna, která má dopad na desetitisíce žáků v celém vzdělávacím systému, byla připravena **bez podrobnějších předchozích konzultací s profesními sdruženími i dalšími odborníky**. Pro rozhodnutí o významných změnách a jejich efektivitě nemělo

ministerstvo k dispozici žádný aktuální výzkum a z něj vyplývající data, odvolává se v důvodové zprávě jen na několik let starou zprávu České školní inspekce. *"S navrhovanými novelami nesouhlasíme, protože zasahují do kompetencí poradenských pracovníků a omezují práva některých skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vyhláška zároveň, jako předpis nižší právní síly nemůže dle našeho názoru upravovat opatření daná zákonem, případně závazky mezinárodního charakteru, ke kterým se Česká republika zavázala jako součást Evropské unie,"* uvedla **Lenka Bittmannová**, zástupkyně Asociace pracovníků speciálně pedagogických center (APSPC).

Na dnešním setkání zaznělo i několik konkrétních kroků, které by, kromě změny nejrizikovějších návrhů v novele vyhlášky, měly vést k účinnější a efektivní podpoře inkluze na českých školách. Účastníci setkání souhlasí s krokem, který na jednání s částí oponujících organizací, navrhl ministr školství – že by se **asistent pedagoga stal personálním standardem každé školy** (podobně jako je tomu nyní v případě speciálních škol). Připomínají však, že společně s tím **musí nadále fungovat možnost získat asistenta pedagoga jako podpůrné opatření, pokud počet asistentů ve škole nebude dostačovat**. Další návrh byl, aby ministerstvo školství obnovilo pro oblast podpory inkluzivního vzdělávání **nezávislou expertní platformu**, která bude transparentně a za informování všech dotčených aktérů diskutovat a připravovat další legislativní návrhy v této oblasti. Nezbytnou podmínkou úspěšného zavedení inkluzivních opatření v českém školství je i **nastavení kvalitního a jednotného metodického vedení školských poradenských zařízení**, sjednocení jejich diagnostických postupů a zmenšení rozsahu administrativy, která je na pracovníky těchto zařízení nyní kladena.

K navrženým změnám se během minulého týdne kriticky vyjádřili kromě zástupců řady profesních organizací sdružujících pracovníky ve školství (např. Asociace ředitelů základních škol, Asociace pracovníků speciálně pedagogických center, Učitelská platforma) i dva vládní výbory, zástupci univerzit, řada organizací podporujících děti se speciálními vzdělávacími potřebami i řada jednotlivců z řad rodičů, pedagogických pracovníků a dalších odborníků.

V českých školách se dnes vzdělává **178 121 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**. Navržené změny povedou k tomu, že podpůrná opatření, na která byly dosud zvyklé, by byla bez náhrady **odepřena desítkám tisíc z nich**.

Na setkání vystoupili:

- **Klára Laurenčíková**, předsedkyně Vládního výboru pro práva dítěte a předsedkyně České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání (ČOSIV)
- **Lenka Hečková**, právní expertka ČOSIV a matka dítěte s Downovým syndromem v běžné ZŠ
- **Lenka Bittmannová**, Asociace pracovníků speciálně pedagogických center (APSPC)
- **Pavla Kubičková**, Asociace pracovníků pedagogicko-psychologických poraden (APPPP)
- **Radim Šíp, Denisa Denglerová**, Masarykova univerzita v Brně
- **Petra Mazancová**, předsedkyně Učitelské platformy
- **Karin Marques**, ředitelka ZŠ Brigádníků, Praha
- **Dagmar Herrmannová**, ředitelka MŠ a ZŠ pro děti s těžkým kombinovaným postižením, Praha
- **Jitka Reineltová**, předsedkyně patientské organizace Parent Project
- **Václav Hradilek**, předseda patientské organizace Spinální svalové atrofie SMáci

Výčet organizací, které se připojily ke stanovisku ČOSIV k navržené novele vyhlášky a které nesouhlasí s její navrženou podobou:

Aliance pro individualizovanou podporu, Amnesty International Česká republika, Asistence, Asociace lesních MŠ, Centrum inkluze, Člověk v tísni, Děti úplňku, Down Syndrom, Ekvilibrio, Férová škola, Institut pro sociální inkluzi, IQ ROMA SERVIS, Liga lidských práv, Meta, Nadace Albatros, Nadace OSF, Nová Škola, Parent project, RYTMUS, SKAV – Stálá konference asociací ve vzdělávání, Společnost pro kreativitu ve vzdělávání, Společnost pro ranou péči, Vzájemné soužití, Za sklem

Další informace k tématu:

[Stanovisko ČOSIV k návrhům na změny vyhlášky o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:](#)

[Infografika ČOSIV se shrnutím pravděpodobných dopadů navržených změn ve vyhlášce:](#)

Více informací poskytne:

Klára Laurenčíková Šimáčková, předsedkyně České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání (COSIV)

tel.: 777 563 533

mail: klara.laurencikova@cosiv.cz

Lenka Hečková, Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání (COSIV)

tel.: 605 904 973

mail: lenka.heckova@cosiv.cz